

Rusi dosegajo nove zmage - Japonci zapustili Guadalcanal

HARKOV OGROŽEN PO PADCU MESTA KURSK

Od Kurska utegnejo Rusi prodreti za hrbet mestu Harkovu. — Nevarnost za kompleks zapadno od Rostova se veča. — Lanske pridobitve Nemci hitro izgubljajo.

Moskva, Rusija. — Pod gigantskim pritiskom, ki ga izvajajo ruske sile, je morala nazijska armada napraviti nov umik na fronti severno od Azovskega morja ter je pri tem izgubila zadnji ponedeljek utrjeno mesto Kursk, katerega je že dalje časa branila pred močnimi ruskimi napadi. Z izgubo tega mesta pa je prišlo v resno nevarnost tudi drugo važno mesto, namreč Harkov, kajti velika možnost je, da se znajo ruske kolone obrniti od Kurska proti jugozapadu ter mu tako priti za hrbet, dočim nadaljujejo Rusi tudi direktno ofenzivo proti njemu.

Kakor je bilo že včeraj poročano, so pričeli Rusi ogroziti tudi cel velikanski kompleks zemlje, ki se razteza od Rostova proti zapadu, kajti kakor je razvidno, je njih namen, da od mesta Kramatorska prodoro proti jugu do Azovskega morja in s tem obkolijo vse nemške armade, ki se nahajajo na omenjenem kompleksu. V terek je postala ta nevarnost za Nemce še očitnejša, ko so Rusi v odseku Kramatorska zasedli število krajev.

Pridobitve na ozemlju, ki so jih Nemci izsilili tekom lanske ofenzive, se dan za dnem bolj krčijo, tako, da imajo od vsega, kar so lani zasedli, zdaj v rokah le še ozek pas, raztezajoč se severozapadno od Rostova, in mali kos v zapadnem Kavkazu. Višje proti severu so Rusi prekoricali že velik odsek črte, s katere so Nemci začeli svojo lansko ofenzivo.

Po tem velikem preobratu bojne sreče se je začelo že ugibanje, kje se sploh namestava nemški umik ustaviti, ter se domneva, da bi v slučaju, da zapadni zavezanci otvorite

STALINGRAD IZGUBIL PODOBO PREJSNJEGA MESTA

Ameriški časnikar D. M. Nichol je imel priliko obiskati rusko mesto Stalingrad in vtis, ki ga je med tem obiskom dobil in ga je popisal za svoj list, je, da to mesto sploh nima več podobe, da bi bili v njem kdaj živeli ljudje. Ena sama razvalina je v pravem pomenu besede.

V celem mestu, ki ima podobno velikost kakor Minneapolis, ni, pravi časnikar, niti eno poslopje, da bi bilo ostalo nepoškodovano; razdejanje je tako, da človek ne more verjeti lastnim očem. Sledovi prejšnjih ulic se komaj vidijo. Preko ruševin ležijo vse navzkriž razbite cestne kare in

NOV NAZIJSKI PRITISK

Nemčija utegne napeti zadnje sile, da se obvaruje.

Bern, Švica. — Koncem preteklega tedna se je vršil v Hitlerjevem glavnem stanu sestanek vojskih "gaulajterjev," na katerem so, kakor se z gotovostjo sklepa, dobili Hitlerjevi pomagači navodila, kako izvršiti končno in popolno mobilizacijo vseh razpoložljivih sil in virov v Nemčiji in v zasedenih deželah, da se obvaruje dežela pred grozečim porazom. Ta mobilizacija, kakor povdarjajo nemški listi, se mora izvršiti z vso naglico in učinkovito.

ROJAKINJA UMRLA

Chicago, Ill. — V terek je preminula v bolnišnici sv. Antona Slovenka Mr. Josephine Bilthover, ki je stanovala na 2347 W. 21st Street. Njeno deklško ime je bilo Jospina Lobe, rodom iz Brusnic pri Novem mestu. Rojena je bila 1. nov. 1880 in v Ameriko je prišla leta 1902. Zapušča žalujčega moža in sina. Na mrtvaškem odru leži v Žefranovi kape, odkjer bo pogreb v soboto ob 10. uri dopoldne, v cerkev sv. Štefana in nato na Resurrection pokopališče. Sorodnikom naše sožalje pokojnici pa R. I. P.!

drugo fronto, bilo Rusom omogočeno, prodreti tja v Nemčijo samo.

NIZOZEMSKI GENERAL UBIT

London, Anglija. — Nizozemska časopisna agencija je v ponedeljek večer izrazila svarilo, da imajo Nemci ostre represalije v načrtu zaradi umora, ki se je izvršil zadnjo soboto v Haagu nad nizozemskim generalom Seyffardtom, ki je bil dolgo znan kot pristaš nazijev in kot tak, kakor se trdi, tudi neprijubljen med ljudstvom. General, ki je bil star 70 let, je bil do leta 1934, ko je stopil v pokoj, načelnik nizozemskega armadnega štaba. Pred kratkim, namreč 1. februarja, ga je nizozemski nazijski voditelj Mussert imenoval, naj sestavi armado, ki se bo šla bojevati za Nemce na rusko fronto. — Kot prvi korak, da se najde napadalec, so oblasti v dveh provincah odredile, da ne sme nihče po 9. uri zvečer iz hiše.

ZNAKI ZA VOJAKE, KI ZASEDEJO NEMČIJO

New York, N. Y. — Tukajšnje podjetje Rex Products Corp. izdeluje posebne trakove za ameriške vojake, ki jih bodo nosili, kadar bodo zasedli Nemčijo, kakor se je razodelo zadnji ponedeljek. Predsednik podjetja se je izrazil, da je prejel naročilo za te trakove od armadnih oblasti pred okrog dvema mesecema.

114 MILJARD SE ZASLUŽILO

Washington, D. C. — Skupni dohodki v Zed. državah tekom zadnjega leta so znašali nekaj manj kot 114 milijard dolarjev, kakor je v ponedeljek razodel trgovinski tajnik. To je najvišji dohodek v zgodovini dežele.

PO ŠESTMESEČNIH BOJIH SE UMAKNILI Z OTOKA

Mornariški department objavil, in se je to tudi potrdilo po radio v Tokio, da so japonske čete bile prestavljene z otoka Guadalcanala na neke nove pozicije.

KRATKE VESTI

Honolulu, Havaji. — Vojaška kontrola nad tukajšnjim otočjem, ki je bila uvedena po prvem japonskem napadu, se je s proglasom, izdanim zadnji ponedeljek, v številnih ozirih odpravila ter so se razne ustanove zopet izročile v civilno upravo.

London, Anglija. — Minister za živila je v ponedeljek izrazil svarilo, da se utegne zaloga živil znižati do avgusta do nevarne točke. Ljudstvo se nagovarja po radio, naj obdela vsak razpoložljivi inč zemlje.

London, Anglija. — Po nemškem radio se je v ponedeljek navajalo, da je Hitler izrazil prepričanje, da bodo sedanji resni časi in pa odpor ni nemški duh navdali nemški narod z mogočno silo ter ga napravili nepremagljivega.

CENA MLEKU ZA FARMARJE SE OMEJI

Washington, D. C. — Iz urada administracije za cene se je v ponedeljek objavilo, da se namerava postaviti "strop" cenam mleku, katere se smejo plačati farmarjem. Namen je, kakor se navaja, da se prepreči nadaljnje poviševanje cen mleku v podrobni prodaji.

Washington, D. C. — Prvi

krat, odkar so stopili v sedanjo vojno, se je zgodilo, da so bili Japonci prisiljeni, zapustiti kako utrjeno zasedeno postojanko. Zgodilo se je to, ko so zdaj izpraznili otok Guadalcanal, ki je eden med Salomonovim otočjem.

To objavo je izdal v terek mornariški department, potrdilo o dogodku pa se je slišalo tudi po radio iz Tokio, po katerem se je naznanilo, da so bili japonski oddelki s tega otoka prestavljeni začetkom februarja na neko novo fronto, češ, da so na Guadalcanalu opravili svojo nalogo, namreč, da so tamkaj razbijali zavezniške protiofenzive. O benem navajajo Japonci, da je bilo na tem bojnem pozorišču ubitih nad 25.000 Amerikancev, a Japoncev nekaj manj kot 17.000.

Ta džungelski otok je bil tekom zadnjih šest mesecev v resnici pozorišče skrajno srditih bojev, ki so se vršili v takih nepopisnih okoliščinah, na kakoršne ameriške čete še niso nikjer naletele.

ŠTEVILNI BOMBNI NAPADI ZAVEZNIKOV

London, Anglija. — Tekom nedelje in ponedeljka so britanski in ameriški aeroplani izvršili bombne napade na številno osiščenih središč. Eno med najbolj prizadetimi je bilo francosko obrežno mesto Lorient, kjer so dvotonske bombe povzročile tako razdejanje, da je nemška vlada odredila izpraznitev mesta in okolice. Veliko škodo je utrpelo tudi italijansko mesto Neapel, kjer so bombe v nedeljo zanetile dalekosežne požare.

ŽENSKÉ "KUPOVALE" ČEVLJE BREZ DENARJA

Trgovci s čevlji so se v ponedeljek pripravljali za naval, o katerem so z gotovostjo pričakovali, da se bo pojavil drugi dan, ko bo stopilo odmerjanje obuval v veljavo. Pričakovano se je to zlasti glede ženskih čevljev in v takih trgovinah so imeli prodajalci v ponedeljek celi dan dosti opravila, da so stregli ženskam, ki so brez denarja prišle pomerjati "solne" ter se pripravljali, naj se rezervirajo za nje drugi dan. Ženske rade pomerjajo čevlje, tako so se izražali prodajalci, ako vedo, da jih ne bo treba kupiti, in čim dražje so, tem raje jih nataknejo na noge; o mnogih, ki so "rezervirale" kak dragi par, sploh niso pričakovali, da bi se vrnile drugi dan. Moški nasprotno niso kazali posebnega razburjenja nad celo zadevo s kartami; koliko jih pa tudi je, da si kupijo po tri pare čevljev na leto?

VESTI O DOMOVINI

Nemci so postrelili 133 talcev po raznih krajih na Gorenjskem, ker so partizani požgali žage na Hrušici in Duplici. — Vsi Slovenci na Spodnjem Štajerskem se morajo to zimo naučiti nemščine in odslej govoriti samo ta jezik.

Križeva pot Slovenskega naroda

V prvih vesteh, ki smo jih objavili lani o tragičnih in junaskih dogodkih v domovini, smo poročali o krajih Hrušica in Duplica, dvoje obsežnih gorenjskih središč lesne industrije, katera so slovenski uporniki zapalili. Nemške oblasti so brez dvoma obe žagi zopet popravile, kajti naslednje poročilo dokazuje, da sta bili obe že drugič uničeni.

Podtajni Slovenski časopis "Slobodna Slovenija" objavlja v svoji sedemnajsti številki z dne 10. avgusta 1942 naslednje:

Nemško klanje

Kot represalije partizanskih požigov na Hrušici in Duplici, je dala nemška oblast ustreliti 133 talcev:

Duplje: Solar Fr., Pavlin Fr., Eržen Fr., Perko Fr., Rozman Iv., Kocjančič; Gabrše: Hirsenfelder Vikt.; Stanovnik An., in Al.; Radovljica: Teston Jože; Repnje: Meglič Pet., Drešar Jože; Pristava: Pandež Bog., Perko Fr., Puger M., Jože, Janez in Peter, Zupan Luka, Ogrin Alb.; Ribce: Ferjen G., Gracelj Iv.; Ljubno: Krivic, Krivic St., Pogacnik Jože, Pfeifer Fr., Ravnik Iv.; Trzin: Rebolj Jože, Šiška Jože, Gunclje; Šušterčič Peter, Mengeš: Ves Fr., Blejce Andrej; Kamnik: Hribar Iv., Kobilšek Jože, Mrak Fr.; Skofja Loka: Fibijaz Marjan, Pirc Dušan, Ušeničnik Jože, Bajželj F.; Kranj: Novak Fr., Pristovnik, Golob Vladimir; Gorše: Trampuž St.; Hrušica: Polka Fr., Pajer Jože, Potočnik Fr., Dovža Mirosl., Gorjanc Ludv., Jojak R., Jerman Edv., Jerše Anton, Krive Ludvik, Kobentar Andr., Koemar Matej, Lipovšek Albin, Markizeti Ludv., Masterle Al., Potočnik Jože, Vidic Jože, Pirc Va., Majcen A., Medvešek Milan, Razinger Slavko, Purkart Mirko, Tepina Vl., Mrvica Fr. Ambrožič; Err Fr., Valentin, Črnola Stanko, Krems Jože, Valentin, Pečnik Val., Hotovlje: Demšar Al.; Srednja Vas: Bizjak Jože, Inglič Pav.; Pušal: Hartman Fr. (bivši pol. komisar na Jesenicah); Podgora: Debelak Ant., Froehlich Janko, Vuri Jože, Tavčar Pav.; Koroška Bela: Turk Karel, Pestotnik Al.; Jeserčice: Majetč Viktor, Burinik Al., Preželj Al., Jamšek Jakob, Krmelj Val., Krivec Av., Likovič Rudolf; Št. Vid: Capuder Ivan; Polce: Marinčič Eg., Valentin; Javornik: Pogrc; Savlje: Okršlja Ig.; Javornik: Mohorič Mirko, Muri Jože; Pičice: Pintar Franc; Preserje: Jerman St.; Ljubljana: Kotnik Al., Kočman Iv.; Lesce: Rabič V., Sitar Fr., Smodin Jos.; Brezovica: Pavlič M.; Klopce: Peterka Pet.

Godešič: Svigelj Iv., Dovič St.; Sp. Gorje: Zumer Andrej; Št. Vid: Strmol Ant.; Koroška Bela: Noč Ant.; Gradišče: Kerkoč Ludvik; Breznica: Demšar Ig.; Tuhinj: Ravnik Fr., Cerar Lovr., Ivan; Škofja Loka: Kreš Rudolf; Kamnik: Jurjevič Ivan, Martin; Neznani kraji: Krušič Franc, Vidic Albert, Pintar Franc.

Strašna je usoda Slovenskega naroda!

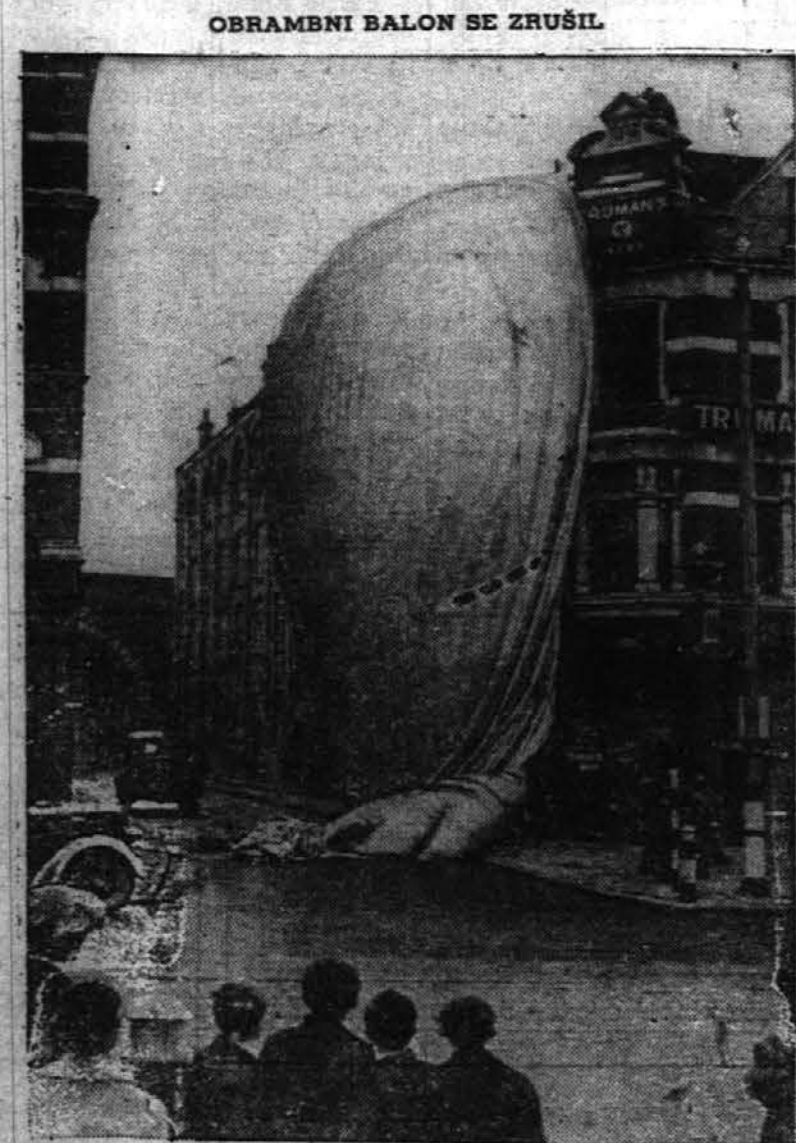
Kako Nemci širijo svojo "kulturo" med Slovenci na Štajerskem

Švedski časopis "Svenska Pressen" poroča dne 26. oktobra:

Po zaključku vojne z Jugoslavijo so Nemci takoj anektirali in vključili v nemški rajh vso Spodnjo Štajersko. Pridobili so s tem 500.000 prebivalcev, ki govorijo, kakor pravijo Nemci, slovenski "dialekt".

Pred kratkim je objavil vodja štajerskega Heimat Verband-a v Marburger Zeitung pod svojim lastnim podpisom, da prepoveduje našemu prebivalstvu govoriti slovenščino in mu obenem zapoveduje, da se takoj nauči nemščine. Z onimi, ki bi kljub temu, da so zmožni nemščine, govorili kakšen tuj dialekt (slovenščino), se bo ravnalo kakor s saboterji. Glasom novic iz Berlina je razglas določil, da bodo prestopki kaznovani z izključenjem iz občine.

Spodnja Štajerska zdaj ni več avstro-ogrska provinca, temveč del večjega nemškega rajha. V Nemčiji, pravi Leiter štajerskega Heimat Verband-a, se govori le nemški, a teh 500.000 spodnjih štajercev, vendar ne more zahtevati, da se sto milijonov Nemcev nauči spodnje štajerskega dialekt. Naučiti se morajo govoriti nemščino iz nazornih in stvarnih razlogov. V teku zime leta 1941-42 se je baje naučilo nemščine 10.000 dečkov in deklic v otroških vrtcih in šolah, a 180.000 odraslih se je učilo jezika v posebnih tečajih pri Heimat Verband-u. Za zimo 1942-43 pa naj velja geslo, da se vsakdo nauči nemščine in da ta jezik potem tudi govori. Od vsakogar, ki zna nemško, zahtevam, da se poslučuje izključno le nemščine. Vi niste Slovenci, vi ste spojni člen nemške narodne skupnosti. Preskočite poslednjo oviro!

Eden balonov, kakorini se uporabljajo v Londonu za obrambo mesta pred letalskimi napadi, se je odrgal v zraku in padel na neke poslopje v mestu. Primerjaje balon s poslopjem, vidimo, kako ogromno velikost ima.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Ustanovljen leta 1891

The first and the oldest Slovene newspaper in America. Established 1891

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after a holiday.

Izdaja in tiska: EDINOST PUBLISHING CO. Naslov uredništva in uprave: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Published by: EDINOST PUBLISHING CO. Address of publication office: 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Table with subscription rates for various durations and locations like Chicago, Canada, and Europe.

Table with subscription rates for various durations and locations like Chicago, Canada, and Europe.

POZORI! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, do kdaj je plačana vaša naročnina.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

P. A.:

KO BI SE STVAR LE PRAV RAZUMELA!

Menda se ni bilo na svetu vojne, ki bi bila zgolj vojaška zadeva. Tudi ne vojne, ki bi bila zgolj patriotska reč.

Razumemo to, toda razumeti moramo tudi še kaj drugega. Razumeti moramo in praktično upoštevati, da vojna le ni tako lepa reč, da bi vso njeno vsebino pokrila ena sama beseda — patriotizem!

Slovenski Amerikanci smo bili pred vojno in smo tudi še sedaj — kaj? Nekateri sicer katoličani, drugi socialisti — menda več "taborov" res ni med nami.

Zdaj smo seveda vsi z dušo in telesom za to, da po svojih močeh podpremo Ameriko v njenih vojnih naporih. Navdušeni smo za ameriško vojno.

Pri vsem tem pa ne sme iti naša vnema za vojno tako daleč, da bi pozabili na tisto, kar bomo vsi priznali: V resnici in načelno smo vsi proti vojni.

Biti proti vojni kot taki nam narekuje že naše slovenstvo. Čemu razlagati, zakaj tako?

Biti načelno proti vojni, nam narekuje naš demokratizem. Demokratizem je smisel za človečanske pravice človeka.

Biti proti vojni nam narekuje naše amerikanstvo. Ali se ni Amerika na vse pretege branila vojne, dokler se je mogla?

Biti proti vojni v načelu nam narekuje krščanstvo, posebej katoličanstvo. Tako zelo nam krščanstvo to narekuje, da se mnogi pohujšujejo nad njim, kako da vendar po dvatisočletnem obstoju vojne se ni odpravilo.

bo krščanstvo odpravilo vojno, ko ne more odpraviti s sveta sedmih poglavitnih grehov, o katerih Cerkev nasprotni svet na vsa usta tedi, da niti grehi niso. Samo "grehi".

Tem skupinam nasproti stoje razni ultra-nationalisti, imperialisti, militaristi in podobni — "nadjudje". Med njimi ni demokratov, ni socialistov, ni katoličanov — razen morda po imenu.

Kateri torej ne štejemo sami sebe med nadjudji ampak samo med ljudi, smo vsi v enaki koži. Vojno sovražimo, pa vendar pri najboljši volji ne moremo mimo nje in jo moramo — do neke meje — celo poveličevati.

In vendar mora krščanstvo, posebej katoličanstvo, toliko obrekovanja nase vzeti radi svojega "neodločnega stališča" napram vojniam, ki jih vodijo v raznih časih razne države.

Ko se pa utegne veter malo obrniti, ko bo potihnilo sedanje vojno navdušenje po zmagi in — upajmo — po končanih mirovnih pogodbah, bo pa zopet ves Cerkev nasprotni svet potegnil skupaj in razglašal, da je katoliška cerkev "blagoslavljalna orožje" — in to celo na obeh straneh...

NA DELO ZA PIONIRJA SLOVENSkih LISTOV V AMERIKI!

Johnstown, Pa. V tem mesecu so vsi katoliški Amerikanci poklicani na delo za katoliški tisk. Za to naj se vam nikar ne zdi iz reda, da ima v tem času tudi Amerikanski Slovencem kampanjo za pridobitev novih naročnikov.

Štejmo si v ponos, da prihaja najstarejši slovenski list v naše hiše, in to brez razlike, katerega prepričanja si. Sin ali hči si slovenskega naroda, istega naroda, za katerega dela list pionir Amerikanski Slovencem nad pol stoletja.

Upanju da kampanja zmaga ne pojde mimo Vas brez novega naročnika, Vas pozdravlja Lovro. VESELICA SKUPIN SLOVENSkih DRUŠTEV IN KLUBOV

Za v pomoč bednim rojakom v stari domovini. Pueblo, Colo. Podružnica št. 20 JPO-SS v Pueblo, Colo., priredi veselico 14. februarja 1943 v St. Joseph Hall.

hu še vedno deluje in bo deloval, dokler bo hodil v slovenske domove širom naše nove domovine.

Dragi rojaki naročniki. Skažimo se v tej kampanji zmage, hvaležne listu pionirju s tem, da mu pridobimo novih naročnikov.

Stejmo si v ponos, da prihaja najstarejši slovenski list v naše hiše, in to brez razlike, katerega prepričanja si.

Upanju da kampanja zmaga ne pojde mimo Vas brez novega naročnika, Vas pozdravlja Lovro.

VESELICA SKUPIN SLOVENSkih DRUŠTEV IN KLUBOV

Za v pomoč bednim rojakom v stari domovini.

Pueblo, Colo. Podružnica št. 20 JPO-SS v Pueblo, Colo., priredi veselico 14. februarja 1943 v St. Joseph Hall.

Da se pa o vsem tem natanč-

no domenimo, zato prosim vse uradnike JPO-SS, kakor tudi vse zastopnike in uradnike društev in klubov, da se udeležijo seje, katero sklicujem v ta namen, v petek dne 12. februarja 1943 v dvorani društva sv. Jožefa (St. Joseph Hall).

Zato pa pridite na sejo vsi! To je zastopniki društev, kakor tudi društveni uradniki in sploh člani posameznih društev in klubov.

Z bratskim pozdravom, Za podružnico št. 20 JPO-SS, Pueblo, Colo., John Germ, predsednik.

O SLOVANIh IN O VOJNIH GROZOTAH

Cleveland, O.

Čitala sem v uredniškem članku v Amerikanskem Slovencu o matki Rusiji, da bi bilo dobro, ako bi se ves slovenski narod strnil, da bi vsi spadali pod Rusijo.

Stejmo si v ponos, da prihaja najstarejši slovenski list v naše hiše, in to brez razlike, katerega prepričanja si.

Upanju da kampanja zmaga ne pojde mimo Vas brez novega naročnika, Vas pozdravlja Lovro.

VESELICA SKUPIN SLOVENSkih DRUŠTEV IN KLUBOV

Za v pomoč bednim rojakom v stari domovini.

Pueblo, Colo. Podružnica št. 20 JPO-SS v Pueblo, Colo., priredi veselico 14. februarja 1943 v St. Joseph Hall.

Da se pa o vsem tem natanč-

in drug drugemu dahnila besedo: Odpusti!

Ali ni to grozovito, kar vojna zahteva: kolikor več jih umoriš, toliko večji junak si, ni pa nobenega vprašanja, koga si umoril.

Eden tak nad vse žalosten slučaj se je zgodil v Detroitu. Tam žive starši žene mojega sina, ki so ravno bili sedaj tukaj ob rojstvu sinčka.

Z bratskim pozdravom, Za podružnico št. 20 JPO-SS, Pueblo, Colo., John Germ, predsednik.

Čitala sem v uredniškem članku v Amerikanskem Slovencu o matki Rusiji, da bi bilo dobro, ako bi se ves slovenski narod strnil, da bi vsi spadali pod Rusijo.

Stejmo si v ponos, da prihaja najstarejši slovenski list v naše hiše, in to brez razlike, katerega prepričanja si.

Upanju da kampanja zmaga ne pojde mimo Vas brez novega naročnika, Vas pozdravlja Lovro.

VESELICA SKUPIN SLOVENSkih DRUŠTEV IN KLUBOV

Za v pomoč bednim rojakom v stari domovini.

Pueblo, Colo. Podružnica št. 20 JPO-SS v Pueblo, Colo., priredi veselico 14. februarja 1943 v St. Joseph Hall.

Da se pa o vsem tem natanč-

DOGODKI med Slovenci po Ameriki.

Na dopustu

Chicago, Ill. — St. Sgt. Anthony J. Terselich je bil zadnji teden doma na tridnevnem dopustu. Sedaj se nahaja v Indian Town Gap Military Reservation, Pa., kamor je bil pred kratkim prestavljen iz Camp Pickett, Va.

Rdeči križ

Chicago, Ill. — Odsek Rdečega križa pri Sv. Štefanu je pridno na delu. Dekleta in žene se zberejo trikrat na teden, to je v torek, sredo in petek, ob osmih zvečer v cerkveni dvorani, kjer šivajo in zlagajo obveze za ranjene vojake.

Poroka

West Allis, Wis. — Kakor je bilo na tem mestu že mimogrede omenjeno, se bosta dne 22. februarja v cerkvi sv. Janeza Ev. v Milwaukee poročila Miss Rose Deželan in Mr. Erwin Vodnik.

Važen shod

Rock Springs, Wyo. — Pripravljali odbor za ustanovitev lokalne podružnice Slovenskega Amerikega Narodnega Sveta sklicuje splošno javno sejo vseh starejših in mlajših rojakov in rojakinj v Rock Springs in okolici za nedeljo večer 14. februarja ob 7. uri v Slovenskem Domu.

Stari rožni venci

Chicago, Ill. — Včasih smo mislili, da je rožni venec zanič, kakor hitro se izgubi križec ali pa nekaj jagod. V vojnem času pa tudi strgani rožni venci zelo prav pridejo.

Kjer koli s koso smrt kosi, Zamre sovraštvo, jeza izgori.

V sovraštvu vsem žarelo je oko, — Zdaj vsi ste bratje pod zemljo!

Vam, ki ste polno čašo bolečin izpili duškoma, naj bo v spomin: Prišel bo čas, ko bo od vseh proklet On, ki zmedel je sedanji svet.

Mary Modrijan.

Poročajte takoj o vseh dogodkih v "A. S.", ki se dogode v vaši naselbini!

TARZAN (641) V NEVARNOST

V svoji razburjenosti Tarzan ni mislil na lastno nevarnost, ampak hotel naravnost proti morilcu.

"Ustrelj ga!" so v zboru zavpili siroveži.

"Tarzan, pazi se!" je zakričala staričica Akers.

Scragg je dvignil samokres in ustrelil proti ne previdnemu Tarzanu.

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

TARNANJE, TOZBE IN DRUGO O KATOLISKEM TISKU

Neki Raymond Etteldorf je objavil zadnji teden zanimiv članek v tedniku "America" glede katoliškega dnevnika med ameriškimi katoličani. Med drugim piše tako-le:

"Veliko se je že povedalo in dobro povedalo po cerkvenih avtoritetah od papežev in od naših ameriških škofov glede vitalne važnosti o katoliškem tisku. Ampak, če tudi je katoliški tisk še tako važen, kakor pravijo da je, ne bo nikdar dosegel namena, dokler ne bo vključen vanj tudi katoliški dnevnik, naj že bo kot v verižni izdaji pod enim vodstvom, ali pa v posameznih separativnih enotah, za gotovo okrožja.

Iz negativnega gledišča je katoliški dnevnik potreben in nujen, da bi nastopal proti brezštevilnim zastupajočim idejam v katerih dnevno plava nesumljiva javnost. Odkar je že Adam s pomočjo Eve začel greh, traja nespustna borba med silami dobrega in slabega. Zdaj pa divja ta borba dnevno in je postala dnevna zadeva. Ljudje bero dnevno velikanske izdaje, ki jih meče iz sebe mehaniziran dnevni tisk. Ljudje so dnevno pod uplivom radia in pred dramami filma. Bil je moder papež, ki je ob pojavu moderne dobe, uvedel dnevno prejemanje obhajila. Pij X. je videl v naprej, da naša visoko komplicirana družba prežeta z napačnimi "izmi" in slabimi ideologijami, potrebuje posebne milosti dnevno. Ampak sodelovanje z milostjo je predomneva znanja. In ako posvetna sredstva s svojim izražanjem dnevno uplivajo na družbo, pogostoma apelujoč na naravne instinkte, v takih okoliščinah družba potrebuje izražajočega sredstva dnevno, da ji vodi skozi močvarno sekularizma in napačnih idej.

Pisatelj dalje navaja potrebo katoliškega dnevnika za spreobrnjenje Amerike in krepko piše: "Ideal cerkve je, da se prizadeva, da spreobrne ves svet." Piše dalje, da tisk je zato najbolj pripravno sredstvo, da pouči nekatoličane o pravilnosti. Kajti največji zadržek pri spreobračanju Amerike niso predsodki, ampak ignoranca, pravi pisatelj.

Ko je enkrat ignoranca premagana, predsodki sami izginejo. Dnevni tisk je najbolj učinkovito sredstvo, ki ga imamo na razpolago, da gradimo sporazum in dobro voljo med nekatoličani.

Eden najbolj praznih argumentov, ki jih najdemo proti katoliškemu dnevniku je, da čas za njegov obstoj še ni zrel. Ako čas zanj še ni zrel, kedar pa bo? Ali naj čakamo deset, petdeset ali sto let nanj? Ali ne kažejo vsa znamenja s svojimi vpijočimi potrebami po takem dnevniku, ali naj še mi pokažemo, da je čas zrel za to? Ako mi, ki po domnevi živimo v najbogatejši deželi na svetu, ne moremo financirati katoliškega dnevnika zdaj, kedar ga pa bomo? Ako je to sploh kaj važno, je to važno zdaj!

Članek omenja prenehanje katoliškega dnevnika "Catholic Daily Tribune", ki je izhajal v Dubuque, Ia. in je prenehal lani. Izdajatelj lista primerja pionirjem. Potem pa govori o vzdrževanju dnevnika in zapiše: "Nič ne naj bi ne poskušal začeti katol. dnevnika razven, če bi imel milijon dolarjev kapitala, ali istovrednost v obliki prostovoljnega sodelovanja. Glavna podpora časopisa je oglaševanje in ne naročnina. Noben dnevni list, katoliški ali posveten, ne more biti odvisen direktno le od naročnikov. Naročnik je v pomoč, v kolikor ustvarja cirkulacijo in oglaševalec je v glavnem zainteresiran v cirkulaciji. Da pa ima cirkulacijo, časopis mora biti privlačen. Pridobil bo čitatelje, če ima za seboj dober uredniški in dopisniški štab. Sposoben štab pa mora biti dobro plačan."

Pisatelj razpravlja dalje še o drugih potrebah. Na koncu pa krepko zapiše: "Mi le samo upamo, da naše odlašanje za ustanovitev katoliškega dnevnika ne bo nam v zgubo, za katero bodo nas držale odgovorne bodoče generacije."

Članek je zanimiv. Objavili smo le najbolj zanimive in povdarjajoče odlomke. Več o tem pa bomo spregovorili v bodočih člankih, na katere opozarjamo vse naše čitatelje že danes.

(Dalje prih.)

Slika je bila vzeta, ko je predsednik Roosevelt na svojem povratku iz Afrike obiskal Brazilijo ter imel v bližini pristanišča mesta Natal na neki ameriški bojni ladji konferenco s tamkajšnjim predsednikom Vargasom. Od leve na desno: Harry Hopkins, predsednik Vargas in predsednik Roosevelt.

SANJE URESNIČENE

Enfield, Nova Scotia. — Kot deček je E. H. Horne sanjal, da bo nekoč prišel domov bogat in bo za svoje rojstno mesto napravil nekaj posebno imenitnega. Pozneje je postal prospektor; stikal je po gorah za zlato žilo in je inel srečo. Kot bogat mož se je sedaj povrnil v svoje rojstno mesto in tam sezidal na svoje stroške lepo novo šolo iz opeke in samostan za sestre.

Horne je dobil prav malo šolske izobrazbe v svoji mladosti. Zgodaj je začel iskati zlato. Leta in leta ni bilo uspeha, pač pa je bilo veliko težav, in velikokrat je bilo treba stradati, končno je pa le prišel do bogastva v zlatem rudokopu Noranda v Quebecu. S svojo ženo se je sedaj povrnil nazaj domov v svoj rojstni kraj in si kupil tam veliko farmo.

Ko so novo šolo in sestriški konvent slovesno otvorili, so bili navzoči vladni in cerkveni. Razen štirih šolskih sob imajo zastopniki. V šoli je prostora za 150 učencev, kar za tisti kraj več kakor zadostuje. Jo tudi precej veliko dvorano in laboratorije za domače in industrijalne vede. V šoli in v sestriški hiši so vse najmodernejše udobnosti.

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

POLOVICA AMERIŠKEGA SIRA ZA VLADO

Washington, D. C. — Živilski administrator Wickard je

v nedeljo odredil, da se mora od 15. februarja naprej polovica produkcije takozvanega ameriškega sira rezervirati za vlado. To se bo uporabilo, kakor se navaja, za vojaške sile in pa za odpošiljanje pod lease. Sir je zdaj eden med številnimi produkti, katerih del je vlada rezervirala v omenjene svrhe. Že prej je bil rezerviran del mesa, surovega masla, konzerviranih rib, konzerviranega sadja in zelenjave pa toliko, da se bo to živilo zdaj odmerjalo.

FEBRUARJEVA STEVILKA "NOVEGA SVETA"

Ta teden bo izšla februarjeva številka družinskega mesečnika "Novega Sveta" s sledečo vsebino:

"SMERNICE MIRU" (uvodni članek). — "PREGLED" (političnih in drugih dogodkov). — P. Bogomil Trampuš: "DOMOVINI" (pesem). — L.: "O PUSTU IN PUSTOVANJU" (članek). — Peter Bauer — L. Stanek: "MLADI MATERI" (pesem). — H. N.: "Z VEJDA TASMANIJE" (črtica). — Matija Novak: "NAPOLEON" (življenjepis razbojritega francoskega Napoleona). — P. Bogomil Trampuš: "PRIMORSKEMU" (pesem). — J. M. Trunk: "TIHE URE — NE Z GLAVO SKOZI ZID" (premišljanje). — Dr. J. L. Zaplotnik: "JURIJ GO-DEK" (življenjepis). — "IZREKI". — "SLOVENSKI PIJONIR" (opisovanje slovenske naselbine v Steeltonu, Pa.). — F. Lis: "AMERIŠKA

GLASBA" (članek). — P. Bogomil Trampuš: "EZMERALDICE" (pesmi). — "DOM IN ZDRAVJE" (nasveti za zdravje, gospodinje in drugo). — M. Seemann — A. Lebar: "DVE KRONI" (interesantna povest). — C. K.: "GROFOV JAGAR" (Povest iz slovenskih krajev).

"Novi Svet" izhaja vsak mesec okrog 15. dneva v mesecu. Vsak mesec prinaša svojim čitateljem zbrano zanimivo čtivo. Ali "Novi Svet" že prihaja v vašo hišo? Če ne, naročite si ga! Ne bodite brez tega lepega lista. Stane samo \$2.00 za celo leto po Ameriki. Za Kanado in ostalo inozemstvo pa \$3.00 letno. Naroča se pri naših zastopnikih, ali pa naročnino pošljite direktno na Upravo "NOVI SVET", 1849 West Cermak Rd., Chicago, Illinois.

MEH ZA SMEH

STAVA ALI KAKOR SE POSOJUJE, TAKO SE VRACUJE

Prijatelji so sedeli z gospodarjem na graščinskem vrtu in pili.

Kar priraca mimo nerodna raca.

"Ta raca", pravi graščak, "je najpožrenejša stvar pod milim nebom. Ta požre več nego deset morskih volkov in če bi ji ustrežal, bi me brez dvoma v kratkem poglala po zlu!"

"Oho!" so ugovarjali gostje.

"Prosim," je odgovoril graščak, "lahko dokažem. Ta raca je zadnja od dvajseteroglavjate. Bilo mi je kar tako na lepem — natanko devetnajst dni je tega — na misel, da bi poskusil, kako daleč sega požrežnost teh živali. Dal sem eno od dvajseterih rac zaklati, razsekati in pomesti drugim med pičo. Na mah je bila žrtev požrta. Naslednji dan je prišla druga raca na vrsto. In hlastno se je vrglo ostalih osemnajst na to meso. In tako je šlo naprej, dokler ni ta zverina davi požrla svoje zadnje tovarišice. Žival je torej iztrebila vso prirejo — devetnajst rac ima v želodcu. Rad bi ga poznal, ki pravi, da to ni vrhunec požrežnosti."

"To ni vse skupaj nič!" je rekel dr. Bakun, "Res da nisem velik jedec, vendar si upam v enem samem dnevu jesti dvajset rac!"

"No, no! Le ne predebelo! Ali stavimo?"

"Za kar hočete!" Stavili so za petdeset litrov jeruzalema. Nato so se prijatelji razšli. Naslednji dan so se ob istem času sešli in graščak je delal strašno kisel obraz.

"Oho!" so kričali prijatelji, "Saj ste, kakor da bi bili stavo izgubili!"

"Žal, res sem jo!" je godrnjal graščak. "Pomislite, ta adut, dr. Bakun, je požrl sično mojo zadnjo raco!"

ELEKTRIČNE ŽARNICE LAHKO IZMENJATE

na sledečih krajih

V svrhu udobja odjemalcev svetilniške potrebe so se ustanovile širše Chicago nadaljnje agencije za izmenjavo. Pri vsaki teh agencij se lahko navadno (standard) izgorene žarnice zamenjajo za nove brez vsakih stroškov. Izredne žarnice se tudi dobe za malo posebno odškodnino.

V vseh Commonwealth Edison Company podružničnih uradih, označenih z (*), se vam nudi ne samo postrežba z žarnicami, marveč tudi vse druge električne potrebe. Preglejte doljni seznam, da najdete prodajalno, ki vam je najbližja.

COMMONWEALTH EDISON COMPANY

Save time, save tires and save gasoline

Please note the lamp bulb exchange agency nearest you

DOWNTOWN
Commonwealth Edison Company,
370 West Adams Street

NORTHWEST
Commonwealth Edison Company,
4833 West Irving Park Road
2733 Milwaukee Avenue
Gale Refrigeration Service,
4817 W. Fullerton Ave.

Ray Haas, 3611 N. Narragansett Ave.
Meersman & Co., 6129 Northwest Highway
Mont Clare Music Shop, 7115 W. Grand Ave.
Charles Stasek & Co., 5715 Milwaukee Ave.
S. C. Turck, 5432 W. Devon Ave.
Williams Hardware & Paint Co.,
3222 W. Lawrence Ave.
Winsberg's Dry Goods, Inc.,
5539 W. Belmont Ave.
Wolke & Kotler, 4811 Milwaukee Ave.
Wood's Hardware, 6706 Northwest Highway

NORTH
A Better Radio Co., 1224 N. Clark St.
Berg's Hardware & Paint, 2609 W. Peterson Rd.
Alfred Bloch, 1900 N. Halsted St.

Commonwealth Edison Company,
4562 Broadway
3138 Lincaln Ave.

En-Ess Sales & Service, 1600 W. Morse Ave.
F. & H. Hardware, 4616 N. Western Ave.
E. A. Lindberg, 5402 N. Clark St.
Schuemann Bros., 2247 W. Devon Ave.
Wonder Radio Sales Co., 3157 Irving Park Rd.

WEST
Avenue Fair, 3859 W. North Ave.
Berger's Hardware, 2327 W. Chicago Ave.
Commonwealth Edison Company,
4231 W. Madison St.
A. J. Hoffman, 2812 W. Madison St.
A. M. Kapsa & Co., 2000 Blue Island Ave.
Kedzie Ave. Store, 3153 W. Cermak Road
Mena Elec. Appliance Co., 809 S. Halsted St.

*Company offices where all electric services are available.

Norman Reisenfeld, 1722 W. Roosevelt Road
Rogers Co., 5655 W. Madison St.

SOUTHWEST
S. Baron, 4238 Archer Ave.
Beverly Electric Shop, 2341 W. 99th St.
Czer & Sons, 2552 W. 59th St.
Glaser's Radio Shop, Inc., 5123 S. Kedzie Ave.
The Hoffman Hardware,
1906 W. Monterey Ave.
Mt. Greenwood Hardware, 3136 W. 111th St.
Solar Music House, 3215 W. 26th St.
Edward Trost, 3111 W. 63rd St.

SOUTH
Berman's Hardware Store, 1638 W. 63rd St.
Berman's Hardware & Paint Store,
7918 S. Ashland Ave.
C & R Auto Store, 436 W. 31st St.
Carroll Hardware, 8947 S. Loomis St.
Columbia Electric Shop, 524 E. 79th St.

Commonwealth Edison Company,
11046 S. Michigan Ave.
852 W. 63rd St.
4834 S. Ashland Ave.
424 E. 47th St.
Herbert Dix Hardware, 7835 S. Halsted St.
Greenhut & Co., 9238 S. Cottage Grove Ave.

SOUTHEAST
Almquist Radio & Electrical Appliance Co.,
7445 S. Cottage Grove Ave.
Burkhardt's Hardware, 13445 Brandon Ave.
Commonwealth Edison Company,
9025 Commercial Ave.

Hyman's Quality Shop, 2442 E. 79th St.
Lake City Radio & Electrical Appliance,
6617 S. Dorchester Ave.
Lawrence, Inc., 1910 E. 79th St.
L. J. Levine, 2228 E. 71st St.
L. Porges, 1327 E. 55th St.
Edward J. Richey, 10051 Indianapolis Blvd.
Universal Repair Service, 1161 E. 53rd St.
Woodlawn Radio & Music Co., 6251 S. Ellis Ave.

RAZNOTEROSTI

FARME ZA VOJAKE, KO PRIDEJO NAZAJ

Concordia, Kan. — V govoru, ki ga je imel concordijski škof Most Rev. Frank A. Thill te dni pred concordijsko trgovsko zbornico, je priporočal, naj bi po vojni obnovni program deloma obstojal v tem, da bi pripravili farme za vojake, ko pridejo domov. Govor je poslušalo nad 600 oseb.

"Vojaki, ki bodo prišli nazaj in ki bodo še sploh zmogni misliti, bodo siti razdejavanja in prelivanja krvi ter bodo iskali zdravja za svoja izmučena telesa in miru za svoje utrjene glave ravno na polju in v farmarskem delu," je rekel. Pred seboj imamo nalogo, katero morajo rešiti civilne, bratske, cerkvene in dobrodelne organizacije roka v roki, je dostavil, da bo mogoče pomagati fantom takoj.

"V to smer so bile naravnane misli po vsaki vojni," je izjavil škof Thill, "in mi, ki govorimo, da nam je pri srcu bodočnost našega domačega kraja, se moramo resno pripravljati, da primerno sodelujemo v tej velikanski nalogi, da pripravimo lastna ognjišča vsaj našim domačinom po severozapadnem Kansasu, ko pridejo nazaj iz afriškega bla-

ta, in nepopisljivi umazanosti, gnoju in barbarstvu drugih front."

"Zdaj, ko gre povsod samo za denarni dobiček in vsakovrstne mehkužne udobnosti," je nadaljeval škof Thill, "človek prav lahko pozabi, da bi skušal napraviti to našo zemljo in življenje na nji zadosti privlačno, da bi mikala naše mlajše in jih tudi obdržala, ko pridejo nazaj."

"Množenje človeških bitij je bolj važno z ozirom na Boga, Cerkev in Državo, kakor pa množenje poslopj in kopicenje dolarjev."

FEDERACIJA PROTI PREDLOGU ZA ŽENŠKE

Washington, D. C. — V kongresu je točasno neki predlog za dodatek k ustavi, po katerem bi se imele ženskam zagotoviti enake pravice z moškimi. Delavska federacija pa se je zadnje nedeljo izrazila nasprotno temu predlogu. Nje predsednik Green je dejal, da se federacija bori proti temu, da bi bile ženske kje zapostavljene, toda ako bi omenjeni predlog zmagal, bi bilo to v njih izgubo, kajti razveljavljeni bi bili potem vsi zakoni, ki nudijo ženskam zaščito v industriji.

DO YOU WANT A BABY?

New Vitamin Combination Brings Hope to Childless Homes

Nothing equals a baby to bring complete unity and happiness into the home and the husband and wife together in a stronger bond of enduring love and mutual interest. Divorce is rare in the homes of couples that have children.

Unhappy wives, childless due to relievable functional weakness may now enjoy the desires and activity of Nature's most wonderful creation—a normal, fully-developed, vigorous woman. A sensational new vitamin treatment, specifically for women may be just the thing needed by the childless wife and quickly bring the happiness of a baby in the home. It is, of course, absolutely harmless.

If you are childless due to functional weakness and lack normal vigor—if you wish to eliminate one of the great causes of unhappy marriages, by all means try Perlex for one week. To introduce this new vitamin combination to a million women quickly, the Perlex Company, 314 N. Michigan Ave. Chicago, Illinois, will send a full \$2.00 supply for only \$1.00 and a few cents postage. Send no money—just your name and address. Perlex comes in a plain wrap—directions are very simple and no diet or exercise is required.

SLAMNIKARICE!

Potrebujemo izurjene delavke pri slamnikih. Pridite pripravljene za delo. Abrams Bros., 65 E. Randolph St., 3rd Fl., Chicago.

HIŠA NA PRODAJ

Da se potavna neka zapuščina, moram prodati za \$2,500 v gotovini, en blok daleč od cerkve sv. Stefana v Chicagi, dvonadstropno leseno poslopje, prevlečeno z azbestom; stanovanja po 2x6 sobe, kurjava na vročo vodo v 1. nadstr. — Za podrobnosti vprašajte S. W. Ropa, 1700 West 21st Street, Chicago. Tel. CANal 5462.

POSLUŠAJTE

jugoslovanski radio program, ki se oddaja vsako nedeljo od 9. do 10. ure zjutraj preko radio postaje WGES v Chicagi. —

FOR VICTORY
BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS

DR. JOHN J. SMETANA
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUSNJE
OPTOMETRIST
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523
Uradne ure: vsak dan od 9 zjutraj do 8:30 zvečer.

Zgodba o povišanju

Spisal Stanko Bor.

Čul je glasove bratov in sester, ki so ga obkrožili in občudovali na njem vse: obleko, ki mu tako dobro pristaja, kapo in ... in ...

Kdaj je še prišel kateri vojak domov na dopust brez znaka strelcev? Tudi če je služil prvo leto in še ni izpolnil pogojev, ki se zahtevajo za strelca, ker jih sploh ni mogel zaradi prekratkega službovanja izpolniti, ali pa še ni bila tista skušnjava za strelce, ali če sploh ni bil imenovan za strelca — vsak je prišel na dopust z znakom strelca! To je tako nerazdružljivo z dopustom, da si ljudje že mislijo da je vsak vojak strelca, in bi se čudili, če bi kateri prišel brez tega znaka domov — kakor da bi ne bil popolen vojak. Ljudje, ki se ne razumejo na vojaščino! Kdor se pa razume in je bil sam vojak — seveda zadovoni! Ali s par besedami se pove, kaj in kaj — in mirna Bosna!

Da, da, in znak strelca bodó občudovali bratje in sestre in ga prijemali in poskušali izvleči bajonet iz nožnice in se sploh hoteli o vsem in o vsaki podrobnosti prepričati, kako je in kaj pomeni, kar nosi njihov brat Janez. In jim bo z večšaskim govorom razložil.

"Pa da si prišel — in nisi nič pisal!" bo rekla mati vdruči, ker pač od veselja ne bo mogla in ne bo znala kaj drugega reči.

"Kaj bi pisal, ko pa bi se lahko izpremenilo — in bi vas samo vznemirilo! Boljše je tako!"

"Pa da so te pustili že tako prvo leto in že o Božiču!" bo rekel oče z glasom, ki bo razodeval, da se razume na vso vojaščino.

"Nihče ni dobil od cele kompanije, ki služi prvo leto, razen mene!"

V očetovih očeh se bo pojavil ponos.

"Kako je to?"

"E, jaz znam! Najbolje sem se odrezal pri defiliranju. Sam stotnik, strogi stotnik je rekel: Bravo, tako se mora defilirati, kakor defilira Janez Hudoklin! in me je potrepil po rami in mi dal dopust."

"No, da, to je že v naši rodovini, da se postavimo!" In očetu se bodo še bolj zasvetile oči v ponosu na svojega sina.

"In pa veste, oče, jaz pridem v šolo za šarže, za podčastnike ... Ko se vidimo prihodnjic, ne bo prazno na ovratniku."

Oče bo vesel, da se bo moral tajiti in premagovati, da se ne izda.

"Tvoj stari oče je bil na Talijanskem v vojskah, jaz v Bosni, ti boš pa celo ... no, le dobro se drži! To je že v naši rodovini!"

Mati bo pogledala z začudenjem nanj, oče bo mu dal vse, ker mu dela veselje in se tako dobro drži pri vojaki, bratje in sestre bodo zrlji, ko bodo to čuli, z občudovanjem in še večjim zanosom kakor prej nanj ... Zvezde na ovratniku — to vleče, to veča ugled in veljavo, to je ponos in čast ... in čast ...

Hudoklinov Janez se je obrnil na postelj in pogledal proti mizi, kjer so modrovali tovariši. Nemirno se je obrnil kakor v strahu, da je kdo prisluškoval njegovim mislim in ga zasačil pri tej zadnji, prav najzadnji misli, ki se je porodila v glavi, in se zlobno nasmejalo in se mu zarezal v obraz. Nihče ni zrl nanj, bili so zaverovani v svoj pogovor, bili so v mislih doma, pravili so si, kako bo in kaj bodo vse počenjali, ali kako je bilo lansko leto in kaj so vse počenjali. Nihče ni prisluškoval, nihče ni niti od daleč zasluhlil, kaj se je zamislil v zadnji misli Hudoklinov Janez. Zrl je v nje,

zrl in prisluškoval, kaj se menijo, o čem se razgovarjajo ... Čul je besede, ali zveze in pomena ni razumel, tako ga je prevzela zadnja misel.

Kakor s koščeno roko ali železno roko ga je zgrabilo in ga ni več izpustilo. In ker ga je držalo in stiskalo in ga ni izpustilo, je začel načrt dozorevati, plaho in strahoma in polagoma — ali vztrajno in neprenehoma ...

III.

Še nekaj časa je strmel v krog pri mizi, nato je naenkrat planil s postelje — kakor da bi bile misli, ki jih sedaj misli pretežke in pretremne, da bi jih mogel v miru in v poltemnem kotu docela in do dna premisliti. Hitel je na hodnik in po hodniku — brez cilja. Prišel je v prvo nadstropje in zašel v rajon devete kompanije.

"Zajčev torej ne gre, ne gre ... ." mu je zašumelo po glavi. In hitel je nazaj v sobo, oblekel plašč in se napotil v mesto. Nemirno je hodil po ulicah, obstal pred vsakim izložbenim oknom, kjer je zapazil v oknu kako vojaško stvar: ali kapo, ali znak strelca, ali pasove za bajonet. Stal je pred oknom in zrl ko zamaknjen na te reči. Potem je hitel naprej, se vrnil po drugi strani pred okno in zopet obstal pred njim. K tisti trafiki prav blizu kosarne, kjer so bile v oknu razložene najrazličnejše vojaške potrebščine, se je vrnil najmanj desetkrat. Pa je že mislil vstopiti — ali čul je spredaj ali zadaj korake, ki so se mu zdeli vojaški — in ni vstopil. Ko pa je trobentač trobil že deveto uro in je trafikant že prišel na prag trafike, da zapre vrata, je vstopil.

"Dober večer! Kaj bomo potrebovali?"

"Kaj imate ... kaj imate ... nič ... kaj sem hotel reči ... tobak za dvanajst!"

"Seveda imamo! V lekarnah in manufakturnih trgovinah morda nimajo tobaka za dvanajst, ali trafike ga gotovo imajo!"

Janez je plačal in se z nemirnim pogledom ozrl po trafiki.

"Še kaj potrebujemo?"

"Da!"

Tedaj je šla oseba v vojaški uniformi mimo trafike.

"Pa pridem jutri! Saj je jutri tudi še en dan! Lahko noč!"

Janez je bil že zunaj.

"Seveda je še en dan jutri, ali kaj danes lahko storiš —"

Janez je hitel v kosarno in prebil v njej nemirno noč. Ni mogel spati, nemirno se je premetaval po postelji in strmel skozi okno in si zatiskal oči in se silil zaspati. Ali če je malo zadremal, le napol zaspal, je že sanjal o zvezdi, na vsaki strani ovratnika ena zvezda ... In je prišel domov — vse je bilo tako, kakor je zvečer zamislil v prijetnih mislih — samo očetovega veselja in ponosa si ni naslikal tako, kakor je bilo sedaj — v sanjah — v resnici.

Zaplamtelo mu je oko v takem ponosu, da je mislil, da bi ne bil tako vesel, če bi mu krava povrgla trojčke ...

"To je že v rodovini ... to je že v rodovini ..." je ponavljal venomer in se ni mogel dovolj nagledati njegovih zvezd. In zopet in zopet mu je moral pripovedovati, kako je prišlo, da je bil v tako kratkem času — skoraj neverjetno — povišan ... lagati je moral ...

DOGODBICE

Vojvoda Norfolški je bil strasten ljubitelj alkohola v vseh oblikah. Nekega dne je bil napovedan velik ples v maskah na dvoru in vojvoda je vprašal svojega prijatelja, igralca Footea, kako naj se za ta ples maskira.

"Pojdite enostavno trezno tja in noben človek vas ne bo spoznal," je dejal enostavno igralec.

Slavni polarni raziskovalec Shackleton je rad pripovedoval sledečo zgodbo o nekem svojem ekspedicijskem tovarišu:

Ko je prispela vest, da je Peary odkril Severni tečaj, je stekel Shackletonov prijatelj razburjeno domov in zavpil še med vrati: "Peary je odkril Severni tečaj!" — Njegova teta, ki je ob oknu plela je dvignila oči in dejala s prijaznim zanimanjem: "Nu, in kje ga je odkril?"

A V-Home repairs, instead of replacing. To conserve vital materials, learn to make elementary repairs and adjustments yourself, to home furnishings, fixtures, and equipment, urges O.C.D. Clean and repair frequently. Replace only when absolutely necessary. Conservation is one of the five qualifications of a V-Home. Is yours a V-Home?

V blag spomin

druge obletnice smrti

naše nepozabne hčere in sestre

SILVIJE MARSEL.

ki je preminula 10. februarja 1941, stara 21 let

1. Dve leti je, kar si nas pustila in šla v raj zaslužen svoj, v srce vllila si mi spoznanje, ki prej poznal ga um ni moj.
2. Hotela pesnica si biti, Pustila meni posel svoj, pisateljica zgodb resničnih, začetek tvoj, zvršetak moj.
3. Resnične zgodbe videla bi rada, a oko jih videlo tukaj ni, Tvoj duh močnejši bil ko midva, dosegla si, pokazala mi.
4. Tako, Silvija naša, si dosegla, kar srce tvoje je hot'lo, resnična zgodba je splamtela, nam vsem si pokazala to.
5. Resnično zgodbo nas vseh življenja, ne spisal, le naslikal sem, Enindvajset let trpljenja spomin na tebe bo nam vsem.
6. Imela mamó, brata si in mene, te ljubili smo bolj kot vse, a misli v srcu tvojem neme, b'le so, da ljubi te nobeden ne.
7. Svoj duh preveč si obločila, preveč si vzela si naloge, srce je bilo ti prepolno in druge tvoje vse nadloge.
8. Bila si vedno misli polna, vedela bi rada vse, zato vprašala si me solzna, al' Bog živi, če res to je?
9. In jaz, pripravljen vedno v slabo, kot so pač životarniki, Odrzmem: Ne vem, Silvija draga, svet pravi, da, dokazov ni.
10. Tako postala si trpeča, in tudi taka k Bogu šla, ob ločitvi od mene hrepenela mi dati dokaz, da je to smota b'la.
11. Prišla si k meni ob minuti, ko Bog te vzal k sebi je, med borbo smrtne ure: Služi, da Bog živi in to resnično je.
12. Tako, Silvija naša, jaz sam srečni, le težko čakam, da vidim te, in resnično vem, da Vlado je večni pravičen, dober in bo nas usmilil se.
13. In ti pa, vem, da si vsa srečna, brez oreh si v svoj dom prišla, Postala tamkaj si vsa večna in taka boš naproti nam prišla.
14. Da to je res resnična zgodba, mi Bog vsevedni priča je, Zato vsi, ki niste videli in verujete, zelo bogati in srečni ste.

Zalujoci ostali:

JOSEPH in MARY MARSEL, stari; RAY, brat.

Chicago, Ill., v februarju 1943.

Pisano polje

J. M. Trunk

"Klerikalizem in sedanja vojna"

(Konec)

Bistvo demokracije je, da ima človek neke pravice, katerih mu nihče ne sme krati, noben totalitarizem, nacizem ali fašizem. Odkod jemljejo in vzamejo ti materialisti te pravice? Hočejo jih ljudem dati, pa jih sami nimajo, in ljudje jih nimajo. Odkod tudi? Od džungla? Če je materialistični nauk na pravem, visi demokracija v zraku in je brez vsake podlage, od nobenega človeka ne more priti kaka demokracija, in nobemu človeku se ne more dati.

Ne bom razlagal in ponavljal nauka katoliške cerkve. Vsakemu je znano, da je nauk katoliške cerkve, da ima vsak človek demokratične pravice od Boga, in kar je Bog komu dal, tega mu noben človek, noben Hitler, noben Stalin, noben Mussolini ne more vzeti.

Ze smešno je, ako kak materialist trdi, da je katoliška cerkev — nedemokratična, ko je sam nedemokratičen čez ušesa, in naj se še tako repenči o — demokraciji.

In vatican, katoliška cerkev. Recimo, da bi bil nauk materialistov resničen, pravilen, dejanski, realen. Sledilo bi pač, da je katoliška cerkev gola človeška naprava, človeško delo, da je ves njen nauk o Bogu, o božjih pravicah, človeku podeljenih pravicah ... prazen kikenkoknen, kvečemu prevara, in tudi nameravana prevara, kakor se pogostoma trdi, in ta človeška naprava, in gola prevara in še nameravana prevara bi se bila po dvetisočletnih res krvavih borbah mogla ohraniti, biti še v modernih časih tako trdna, kakor pričajo milijoni privržencev, da tega kikenkokna,

Katoličani, če hočete, klerikalci ne kričijo, kakor srake pa se derejo svobodomiseln. Čudno, pa nič ni čudno, čisto enostavno je to, ako se kdo ne postavlja na — materialistično demokracijo, ki nima nobene podlage.

te čirčarije, te prav zlobne prevare še niso mogli zjurišati junaki z uma (?) svetlim mečem, in borci za resnico materializma, ako je materializem resničen!! Čudni junaki bi to bili, ako bi niti kakega praznega kikenkokna ne bili mogli premagati do današnjih dni! Ali niste duševne reve, ko vas tlačí tak kikenkoknen?

Morda pojamate, da so ljudje tako zatelebljeni. To bi bila komedija in tragedija človeštva, da bi se vsakemu človeku gnusilo do življenja. Jeleni ne poznajo te in take komedije, jaz, ki hodim med jelene, naj bi še dalje živel v taki komediji?!

Jurišajte, jurišajte, prosim vas, ako ste s svojim materializmom na pravem, da tudi mene rešite te komedije, ker pri vsem vašem dosedanem jurišanju sem jaz še čez ušesa pri — kikenkoknu in najbolj zlobni človeški prevarl.

Ne boste zjurišali katoliške cerkve, ker vi ste kikenkoknen, katoliška cerkev pa božja naprava, resnica in ima pravilen nauk, in resnice nihče ne more zjurišati.

Prav v tem je tudi razlog, da se zaganja Bernik in se zaganjajo še drugi v klerikalizem in v Vatikan, ker naravno čutijo, da stojijo sami le na neki kikenkokariji materializma, in zato se zaganjajo tudi v naprednjake, kakor bi bili vse izdali, še kikenkokarijo izdali, ko so se radi splošne narodne sile približali — klerikalcem.

"KO SMO ŠLI V MORJE BRIDKOSTI"

je ime zanimivi knjigi, ki jo je spisal Rev. K. Zakrajšek

Knjiga je zanimiva. Vsebuje 207 strani in je vezana v platno. Na lepem v več barvah tiskanem zavitku je znotraj zemljevid Slovenije, kjer je zaznamovano, kje teče okupacijska črta med Italijani in Nemci. Knjiga je zgodovinske važnosti in je dosedaj najboljše delo, ki podaja sliko dejanskega položaja v domovini po napadu od strani nazijev in fašistov.

KNJIGA STANE \$2.50

Naroča se pri pisatelju:

REV. K. ZAKRAJŠEK

302 East 72nd Street, New York, N. Y.

RAZPIS SLUŽBE

Razpisana je stalna služba pomožnega urednika pri listu "AMERIKANSKEMU SLOVENCU". Oseba mora biti večja slovenščine in angleščine. Na starost se ne ozira, dokler je oseba sposobna za službo. Priglasijo se lahko tudi žene in dekleta, katere se čutijo, da bi bile sposobne za to mesto.

Prijave se bo sprejemalo do 22. februarja 1943 in je iste poslati na:

UPRAVO TISKOVNE DRUŽBE EDINOST

1849 West Cermak Rd. Chicago, Illinois

SLOVENSTVO V AMERIKI

ne bo izginito tako hitro, če se bomo ameriški Slovenci zavedali, da imamo v svojem slovenskem tisku tisto silo, ki bo nas držala še dolgo, dolgo skupaj.

"AMERIKANSKI SLOVENEK"

Je prvi slovenski list v Ameriki. Čitajmo ga, naročajmo ga in podpirajmo ga! Stane leto \$6.00; polletno \$3.00; za Chicago, Kanado in inozemstvo \$7.00 in za pol leta \$3.50. Naslov:

"AMERIKANSKI SLOVENEK",

1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.